

Informatiebrief aan de Raad

127

Zaaknummer: Z/25/105544
Datum: 18 december 2025
Onderwerp: Verlengde toepassing van het Beleid Inburgering 2022-2025 tot en met 31 december 2026
Bijlage(n): -

Geachte Raad,

Op 30 maart 2021 is het beleidsplan Inburgering 2022–2025 vastgesteld (Z/20/39533). Aangezien het beleidsplan eind dit jaar afloopt, was voorzien in een actualisering van dit beleid. Het inburgeringsbeleid in Wassenaar wordt uitgevoerd door de gemeente Leidschendam-Voorburg. Om recent onderzoek en duidelijkheid over de financiële kaders mee te kunnen nemen in een nieuwe beleidsnota, wordt het huidige beleid met één jaar voortgezet. Dit biedt ruimte om op basis van actuele inzichten en duidelijkheid over de financiële kaders zorgvuldig toe te werken naar nieuw beleid. Hierdoor kunnen ook de aanbevelingen van het rekenkameronderzoek en landelijk onderzoek verwerkt worden. Het huidige inburgeringsbeleid is een lerend stelsel: het biedt voldoende mogelijkheden om tussentijds bij te sturen als voortschrijdend inzicht hierom vraagt. Momenteel wordt het inburgeringsbeleid van de gemeente geëvalueerd.

Evaluaties op lokaal en landelijk niveau

Er vinden momenteel meerdere evaluaties plaats die van belang zijn voor de toekomst van het inburgeringsbeleid:

- In opdracht van het ministerie van VWS wordt in december 2025 een landelijke tussenevaluatie afgerond. Deze tussenevaluatie bestaat uit 3 deelonderzoeken:
 - Deelonderzoek naar de uitvoering en werking van onderdelen van de wet
 - Deelonderzoek naar de kosten van de uitvoering door gemeenten
 - Deelonderzoek naar maatschappelijke begeleiding
- De Rekenkamer WVOLV publiceerde voor de zomer haar rapport over de invulling van de gemeentelijke taken bij inburgering. Op 11 november 2025 heeft het college in de vergadering van de Commissie Bestuur en Middelen toegezegd de aanbevelingen van de rekenkamer in het nieuwe beleid mee te nemen (toezegging 851).

- Op dit moment wordt een evaluatie van het Beleid Inburgering 2021-2025 uitgevoerd. De resultaten worden in Q1 van 2026 verwacht. Deze evaluatie bestaat uit 2 deelonderzoeken:
 - Onderzoek naar de betekenis van de inzichten uit landelijk en lokaal onderzoek voor Leidschendam-Voorburg, Wassenaar en Voorschoten. Het betreft een analyse van alle beschikbare onderzoeken en wordt uitgevoerd door het onderzoeksbureau Regioplan, dat ook de landelijke tussenevaluatie uitvoert.
 - Onderzoek naar de werkzame elementen in de begeleiding van statushouders naar participatie, opleiding en werk. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door onderzoeksbureau Open Embassy, dat eveneens betrokken is geweest bij onderdelen van de landelijke tussenevaluatie.

Naast deze evaluaties wordt in de eerste helft van 2026 eveneens een verkenning uitgevoerd naar de mogelijkheden van een vroege start voor statushouders die nog in een AZC verblijven.

Duidelijkheid over de financiële kaders

De VNG heeft het parlement eerder dit jaar diverse malen middels brieven gewezen op een structureel financieel tekort bij de uitvoering van de Wet Inburgering (WI2021). Het Rijk heeft aangegeven te werken aan een nieuwe bekostigingssystematiek vanaf 2026, maar door de demissionaire status van het Kabinet is hier nog geen duidelijkheid over. Een van de deelonderzoeken van de landelijke tussenevaluatie richt zich op de kosten die gemeenten maken voor de uitvoering van de WI2021.

Lerend stelsel en continuïteit in uitvoering: voorbeeld handhaving

De WI2021 is ingericht als een lerend stelsel. Dit betekent dat gemeenten de ruimte krijgen om hun beleid en uitvoering tussentijds stapsgewijs te verbeteren, op basis van ervaringen uit de praktijk en landelijke ontwikkelingen. Er is dus geen sprake van stilstand.

Voorbeeld hiervan is handhavings- en boetebeleid bij verzuim. Handhaving bij verzuim is sinds 2022 vastgelegd in de Verordening Inburgering Wassenaar 2022 en verder uitgewerkt in beleidsregels. Hierbij ligt de focus op preventie door gesprekken te voeren, indien nodig hulp en ondersteuning te bieden, en waarschuwingen af te geven bij uitblijven van verbetering. Begin 2025 zijn kaders uitgewerkt voor het opleggen van boetes en zijn boeteambtenaren opgeleid. Vanaf dit moment kunnen boetes worden opgelegd. De gemeente volgt hierin de VNG en Divosa.

In februari 2025 is landelijk onduidelijkheid ontstaan over de vraag of gemeenten statushouders boetes mogen opleggen. Dit als gevolg van een uitspraak van het Europese Hof (het 'Keren-arrest'). Daarom is het opleggen van boetes tijdelijk gepauzeerd. Recentelijk heeft de VNG bestuurlijk het standpunt ingenomen dat gemeenten boetes mogen opleggen, mits dit individueel, zorgvuldig en proportioneel gebeurt en sprake is van aantoonbaar verwijtbaar niet meewerken. Sinds deze uitspraak heeft de gemeente het boetebeleid hervat. Boetes worden alleen als laatste redmiddel, en met de grootste zorgvuldigheid, ingezet. Als na gesprekken, eventuele inzet van ondersteuning, en waarschuwingen niet wordt meegewerkt aan de afspraken in het Persoonlijk Inburgerings Plan kan een boete worden opgelegd van ca. € 50. De exacte hoogte wordt bepaald op basis van de mate van verwijtbaarheid en persoonlijke en bijzondere omstandigheden. Als sprake is van recidive verdubbelt de hoogte van de boete.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. A.P.A. Oostermeijer,
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.